

**YLIOPISTOJEN TUTKINNONUUDISTUS
HELSINKI, PAASITORNI 25.5.2005**

**Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen
kehittyminen, Bergenin terveiset**

Korkeakouluneuvos

Anita Lehikoinen

OPETUSMINISTERIÖ

■ EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI

1. Bolognan prosessi puolivälin tarkastelussa

- kaksiportainen tutkintorakenne otettu laajasti käyttöön
- tutkintojen profiilit ja laajuudet vaihtelevat suuresti
- laadunvarmistuksessa edetty: arviointiorganisaatio olemassa lähes kaikkialla; tehtävät, menetelmät ja arvioinnin/akkreditoinnin tulosten merkitys vaihtelevat

EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI...

- opintosuoritusten ja korkeakoulutukseen liittyvien tutkintojen tunnustamisessa edetty - tai ainakin Lissabonin yleissopimus on laajasti ratifioitu (36 maata)
- ECTS ja tutkintotodistuksen liite laajasti käytössä
- toteutuksessa suuret erot EU-maiden ja myöhemmin prosessiin liittyneiden maiden välillä
- scoreboard! Suomi hyvin aikataulussa ja yliopistotkin melko tyytyväisiä

EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI..

2. Miten eteenpäin

- Prosessin toimivaa mallia halutaan korostaa: hallitukset, korkeakoulut, opiskelijat ja alan järjestöt tiiviissä yhteistyössä

- Tutkintorakenne: ensimmäisen syklin tutkinnon työmarkkinarelevanssi?
 - tutkintojen viitekehys: kolme sykliä, yleiset osaamistavoitteet kullekin ja mitoitus ensimmäiselle ja toiselle syklille

EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI..

- Laadunvarmistus: opiskelijat mukana liian vähän, kansainvälistä yhteistyötä lisättävä, ENQA:n kriteeristö toteutettava kansallisella tasolla; arviointiorganisaatioille keskinäinen laadunvarmistusjärjestelmä; hyväksytyjen arviointiorganisaatioiden eurooppalaista rekisteriä työstetään eteenpäin
 - kansallisen arvioinnin ensisijaisuutta korostetaan
- Tutkintojen ja opintosuoritusten tunnustaminen: kansalliset toimintasuunnitelmat tunnustamiseen liittyvien prosessien laadun parantamiseksi
 - yhteistutkintojen (joint degrees) tunnustaminen hoidettava kuntoon
 - ei-muodollisen osaamisen tunnustamisen edistäminen

EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI..

3. Uudet haasteet

- Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen yhteyden ja merkityksen korostaminen yhteiskuntien kulttuurisen ja taloudellisen menestymisen sekä sosiaalisen koheesion edellytyksenä
 - tutkimuksen ja tutkijakoulutuksen laatu
 - korkeakoulujen tutkimuksen ja muun tutkimuskentän yhteyksien vahvistaminen
 - myös tohtoritutkinnot tulee määritellä osaamistavoitteiden kautta
 - tohtoritutkinnon ydinalue on uuden tiedon tuottaminen
 - useissa maissa tutkinnon laajuus on 3-4 vuotta
 - monitieteisyys; siirrettäviä taitoja tuottava; tutkijauralle ja muualle yhteiskuntaan työllistyminen tärkeää

EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI..

- tutkijakoulutettavat ovat sekä opiskelijan että tutkijan statuksella
- Sosiaalinen ulottuvuus: korkeakoulutuksen saatavuus; opintojen taloudellinen ja muu tuki
- Liikkuvuus: opintorahan ja -lainan siirrettävyys; liikkuvuuden esteiden poistaminen (viisumit ja työluvut); opintosuoritusten ja tutkintojen tunnustaminen
- Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ulkoinen ulottuvuus: vetovoimainen alue globaalilla tasolla; yhteistyö muiden alueiden kanssa - myös koulutuskaupassa
 - liikkuvuuden lisääminen muiden alueiden kanssa
 - kulttuurien välinen ymmärrys ja kunnioitus

EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI..

4. Välitavoitteet vuodelle 2007

- Kolme pääasiallista tavoitetta toteutuneet (tutkintorakenne, laadunvarmistus, tutkintojen ja opintosuoritusten tunnustaminen)
 - laadunvarmistusorganisaatioiden vertaisarvioinnin järjestäminen
 - kansalliset tutkintojen viitekehykset
 - yhteistutkintojen (myös tohtoritutkintojen) myöntäminen ja tunnustaminen
 - joustavat opintopolut (aiemmin opitun tunnustaminen)

EUROOPPALAINEN KORKEAKOULUTUSALUE JA SUOMI...

5. Mitä tämä tarkoittaa Suomelle

- avautumista kansainväliselle yhteistyölle ja kilpailulle
- todennettu laadun vaatimus
- kieli- ja kulttuuriosaamista
- rakenteellisia ratkaisuja: maksukysymys on analysoitava ja ratkaistava kokonaisvaltaisesti
- eriytyykö korkeakoululaitos kansainvälisen näkyvyyden ja menestymisen myötä